

Mina Reinert:

Hvat hendi við kvinnurørsluni?

Hugleiðingar frá einari »vanligari« kvinnu:

Hetta var spurningur, onkur setti mær ein dagin herfyri. Og eg fór undir at hugsa eitt sindur meira um hetta mál. Hvat hendi við kvinnurørsluni?

Fyri 13 árum síðani gekk eg á lærda háskúlanum í Keypmannahavn, og hóast eg ikki beinleiðis var blandað inn í kvinnurørsluna, so slappst ikki undan, at okkurt hefti seg í huganum. Rørslan var í hæðini tá, og ágangurin á tað sum var var stórur. Vart tú ikki reyðsokkur, so vart tú móti allari rørsluni, har var ongin annar møguleiki!

Umhvørvið tá var nokk so eggið.

Skeldurin, mær fall í lut, tann dagin besta lestrarvinkona mín í einum frikorti greiddi mær frá, at hon h e l t at hon var lesbisk, var næstan ov stórur til, at eg kundi dylja yvir hesum kenslum fyri vin-konuni.

»Hví sigur tú tað?« spurdi eg við so stóraríkasælu, at ein kundi hildið, vit tosaðu um veðrið. Eg sansaði onkursvegna í hesum dramatisku

sekundunum, sum hingu og darraðu okkara millum, at hon hevði sagt tað, tí hon n o y d d i s t at lata onkran vita av tí, hon gekk og bardist við inni í sær sjálvari. Og lotan og min reaktión høvdu alstóran týðning fyri hana og hennara sálarfrið.

»Hvussu kanst tú vera vis í tí?« spurdi eg aftur.

»Er tað tað einasta, tú hevur at siga?« Eygu hennara vóru varislig, bilsin, eitt sindur bønandi.

»Eg siti her og sigi tær frá, at eg eri av tí rangvørga slagnum, og tú svarar mær aftur, sum eg hevði sagt, at tað regnar í Afrika!«

»Náh! Men hvussu vilt tú hava, at eg skal svara tær aftur?« segði eg. Og tað dugdi hon ikki at greiða mær frá.

Frensurnar var sloppin upp úr posanum, og nú var onki til hindurs fyri, at hon kundi tosa um hetta altíð, hvar sum helst og nær sum helst. Eg var klár yvir, at hennara skelkur yvir at hava uppdagað hesa síðuna av sær sjálvari ikki var minni enn min

skelkur, tá hon segði mær frá hesum, sum ongantið var fallið mær inn at hugsa. Mær tókta synd í henni, og eg læt hana tosa og royndi at stuðla hana, so gott sum eg nú kundi.

Onnur fasa dróg nærri. Umvendingarfasan, sum eg kallaði tað í huganum. Nú skuldi hon sannføra øll, hon kom í nánd av, um at tað var tað einasta rætta at vera sum hon. Hon var so »frelst«, at hon vildi spýggja, bara hon sá eitt mannfólk. Nei, tey vóru bara til ónáðir, hugsaðu bara um seg sjálvar, útnyttu kvinnuna, vildu trýsta hana niður.

Tað kundi ikki umgangast, at hendan vinkona mín fór uppi tann bólkinn av kvinnum, sum vóru tær ið frou hardast fram móti monnunum og mannsam-felagnum. Vit fylgdu eitt sindur við, vit vóru í kvinnuhúsinum av og á. Onkur hoppaði kanska upp á vognin til hinar, men vit vóru hóast alt meirilutin, sum fegnar vildu kvinnurørslu, men ikki við kastratiónstong-

ini á lofti sum einasta p.óvgóða vápn.

Tá ein uppreistur tekur seg upp, antin tað er av andaligum ella vandaligum slag, so eru altíð nøkur ávis menniskju, sum duga at nýta hann til egnan vinning, antin vinningurin er amteriellur ella sálarligur. Og tað var tyðiligt fyri mínum eygum at siggja tá, at hesar »ppreistrarsinnaðu kvinnur vóru slíkar sum í stóran mun hataðu menn, tí onkur maður hevði gjørt teimum ilt, ella tær vóru lesbiskar og hataðu menn sum tær innast inni hataðu seg sjálvar og øll onnur, tí tær vóru annarleiðis enn fjöldin.

Sjálvandi vóru eisini tær siðiligu, hampiligu kvinnurnar sum í friði og náðum arbeiddu fyri kvinnurørsluna, men hesar skilagóðu kvinnur vóru ikki tær, sum settu sín dám á kampin tá á døgum. Tá var kvinnurørslan eitt satt guerillakriggj. Kamprópini vóru: Vilt tú kvinnurørslu, so ert tú imóti manninum! Vit tú kvinnuveidi, so skalt tú hata menn! Tveit júrfafeiti og delluhegn, faldta teg út, realisera teg sjálva!

Og nógvar vóru tær, sum kendu seg noyðdar til at lata seg úr ávisum klæðnapløgum og skaffa sær onnur ávis klæðnapløg. Tær brendu í krov-ið á hinum gamla, sum hevði ligið heima á sofuni og snorkað hvørt kvöld í fleiri og tjúgu ár aftaná TV-avisina. Nú skuldi hann vaska sínar egnu skitnu hosur, og var tað meira enn rætt og rimiligt, at hann vartaði hana upp trý kvöld um vikuna?

Fleiri kvinnur, sum eg kendi, funnu fragd í at kuta mannin niður til dvørgastøð, og tað endaði í mongum forum við, at hetta hysteriska manshatrið setti seg so fast í tær, at tær ongan annan útveg funnu — ein skilsmissa mátti til! Jú, ósingin var stór! Nú skuldi reformerast!

So mundu tær gerast eydnuríkar til endans meðni, tá tær nú vóru

sloppar av við mannin og dagliga trummurummið!?

neyi, eydnuríkar gjørdust tær ikki. Nógvar av teimum gloymdu, at tær noyddust at taka ein persón við, tá tær rýmdu frá manni og heimi — nevniliga seg sjálvar! Ofta runnu tær eftir bláljós-inum — royndu at finna sagnkistilin við gullinum, sum lá við fótin av ælaboganum.

Vinkonur høvdu kanska sagt teimum, at tær ikki skuldu finna seg í hesum ella hasum, men vinkonurnar góvu teimum ongan felaga at tosa við, tá einsemið snikti seg inn yvir tær í spildurnýggju leilighetini. Tær góvu teimum ongi børn at vitja ella fjasa við, tá egnu børn teirra ikki vildu vita av teimum, nú tær vóru rýmdar frá manninum. Og vinkonurnar høvdu ikki tíð at lurta eftir teimum ella tosa við tær, tær høvdu hvør sine egnu tilveru at taka sær av. Nú var ongin at fjálga og halda um tær, tá óttin fyri lívi og deyða setti at hjartanum um náttina.

Nakrar vóru sterkar og skilagóðar nokk til at finna útav at liva eitt gott liv saman við manninum og børnunum, hóast siðir-nir vóru broyttir. Aðrar avreageraðu við at fara í oyggjalegur við børn-unum — og uttan mann-in, sjálvandi — einar tvær ferðir um árið. Har kundu tær so fáa nýggja megi í byljugongdini frá tí salta havinum og teimum naknu, sólbrendu bring-

unum og ívitani um, at børnini gjørdust so sunn bæði í líkami og sál av at spæla sær í sandinum, sólina og sjónum millum kærleiksfullar mammur, ommur og vinkonur, sum allar elskaðu tey øll sum síni egnu.

Kravgongurnar, sangir-nir, sjónleikirnir og skrivningin um kvinnurørsluna livdi eina tíð, fánaði síðan eitt sindur og í dag er tað ikki meira enn at hon ænir.

Men var tað so alt sam-alt til onga verðsins nyttu?

Nei, ikki var alt til fá-nýtis! Kvinnur hava veruliga fingið frægari sømdir í londunum rundan um okkum, og sjálvt ikki líka løn fyri líka arbeiði er okkum heilt ókent. Kvinnur finga bygt álitið á seg sjálvar upp, og tær tora betur at traðka fram og gera vart við seg nú.

Lýsið í

sosialinum

Annaðhvørt –
ikki bæði

Ferðslutrygd

Bara

tá ið grønt lýsir

REYNI SERVICE
Tlf. 13040 - 13599